

NOTAT

Dato: 25.06.2021

Arkivkode:

J.postID: 21/131362

Arkivsaksnr: 20/8330

Vedrørende: Om hovedutvalgenes ansvarsområder i Reglement for folkevalgte organers virksomhet, oppdatert 25.6

Sammendrag

Kommunen er i ferd med å innføre systemet Framsikt, som er et nytt, moderne verktøy for virksomhetsstyring (planlegging, styring og rapportering). Arbeidet med innføring av Framsikt har tydeliggjort at styringsstrukturen for økonomiske rammer og tekst i budsjett og rapporteringsarbeidet må harmoneres. Dette har også gitt et behov for justering av hvordan hovedutvalgenes ansvarsområder angis.

Kommunedirektøren har etter anmodning fra Politisk sekretariat utarbeidet dette notatet. Ansvaret for avklaring av endringer i Reglement for folkevalgte organers virksomhet og bruk av politikermodulen ligger hos Politisk sekretariat. Kommunedirektøren gir støtte i denne prosessen.

Teksten (mål, tiltaksbeskrivelser, nøkkeltall osv.) i dagens styringsdokumenter er i stor grad basert på ansvarsstrukturen (kommunalsjefsområder), mens økonomiske rammer er organisert etter formålsstrukturen (i programområder). Kommunedirektøren har over tid sette et behov for å rydde i strukturen, og det er et godt tidspunkt å gjøre denne harmoniseringen og tydeliggjøringen av styringsstrukturen i forbindelse med overgang til Framsikt.

For at økonomiplanen og rapporteringsdokumentene (månedrapporter, økonomimeldinger og årsrapporten) skal være funksjonelle dokumenter som brukes og forstås av folkevalgte, innbyggere og medarbeidere, må disse dokumentene ha en enkel og kommuniserbar struktur. Strukturen bør være gjennomgående, slik at leserne (folkevalgte, innbyggere og medarbeidere) på en enkel måte får oversikt over innhold og budskap. Klare styringslinjer og helhetlig, effektiv styring og utnyttelse av ressursene i organisasjonen er også viktig. Det må ikke være tvil om hvem som er politisk budsjettansvarlig og hvem som har ansvar for å rapportere på de ulike rammene til kommunestyret.

Dagens praksis har sitt utspring i hvordan hovedutvalgenes ansvarsområder er angitt i Reglement for folkevalgte organers virksomhet. Eksempel under:

- Hovedutvalg bistand og omsorg har samme ansvarsområde som den administrative fordeling av program- og resultatområder som er følgende: PO 32 Pleie og omsorg – PO 33 Sosialtjenester og bolig – PO 36 Kommunehelse.

Slik bestemmelsen er utformet innebærer den en kombinasjon av organisasjonsorientering (ref. administrative fordeling) og formålsorientering (programområder). En justering i hvordan utvalgenes ansvarsområder angis vil være nødvendig slik at organiseringen av økonomiske rammer og teksten i styringsdokumentene følger samme struktur.

I dette notatet redegjøres det nærmere for hvorfor organisasjonsorientering (basert på ansvarsstrukturen) bør legges til grunn. Dette strukturprinsippet innebærer:

- Liten endring i forhold til i dag, i og med at teksten (mål, tiltaksbeskrivelser, nøkkeltall osv.) i styringsdokumentene i dag i stor grad allerede følger ansvarsstrukturen.
- Gir kun ett hierarki å forholde seg til for politisk nivå. Det er tydelig hvem som har ansvaret, både politisk og for den administrative oppfølgingen.
- Lavere koordinerings- og ressursbehov å kun ha ett hierarki (i stedet for to med diverse avviksforklaringer).

Kommunedirektøren og Politisk sekretariat har hatt dialog om mulige utfordringer og løsninger knyttet til hvordan utvalgenes ansvar kan beskrives, og hvordan rammer til bruk i budsjettering og rapportering kan etableres. Den tilnærming som nå anbefales fra kommunedirektøren er at utvalgenes ansvarsområder beskrives ut i fra tjenestene de har ansvar for. Deretter at økonomiske rammer (med fullmakter etc.) som utgangspunkt for budsjettering og rapportering baseres på organiseringen av kommunalsjefsområder, med en gruppering av tjenester innenfor hvert utvalg.

Kommunedirektøren legger frem egen sak om endringer i følgende reglementer:

- Reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker
- Økonomireglementet
- Investeringsreglementet

Redegjørelse

Bakgrunn og vurdering

Bærum kommune har i en lengre periode praktisert en kombinasjon av organisasjonsorientering (på tekst) og formålsorientering (for økonomiske rammer).

Kommunedirektøren har kartlagt hvilken praksis andre store kommuner (ASSS kommunene og Asker) benytter for angivelse av politiske utvalgs ansvarsområder. Alle kommunene unntatt Oslo og Bergen har en organisasjonsorientering. Oslo og Bergen har en ren formålsorientering. Dette er de største kommunene og de eneste av kommunene som har en parlamentarisk styreform.

Uavhengig av hvilket grunnprinsipp som legges til grunn i Bærum er det viktig at det ved større endringer, i politisk struktur eller i administrativ struktur, kartlegges hvordan dette vil påvirke annet nivå. For eksempel i forhold til ansvar for oppfølging, rapportering, oppmøte i utvalg osv. Valg av grunnprinsipp påvirker ikke den grunnleggende ansvarsfordelingen mellom politisk nivå og administrasjonen.

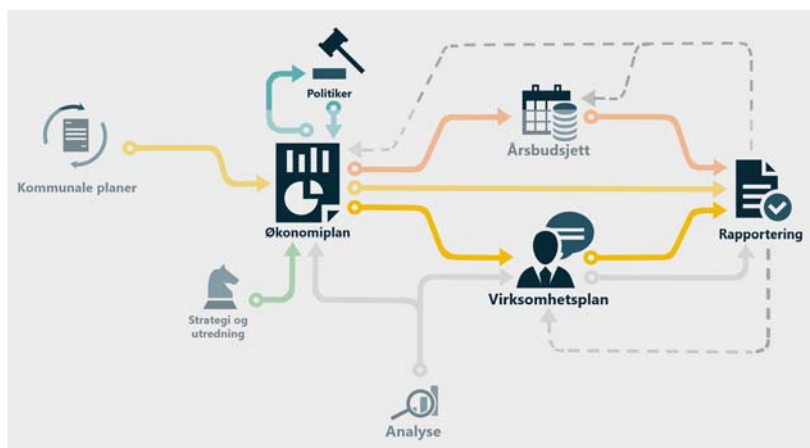
For Bærum som har formansksmodellen, og kommunalsjefsområder med ansvar for oppfølging av politiske vedtak, bør en organisasjonsorientering (basert på ansvarsstrukturen) legges til grunn og innebærer:

- Liten endring i forhold til i dag, i og med at teksten (mål, tiltaksbeskrivelser, nøkkeltall osv.) i styringsdokumentene i dag i stor grad allerede følger ansvarsstrukturen.
- Gir kun ett hierarki å forholde seg til for politisk nivå. Det er tydelig hvem som har ansvaret, både politisk og for den administrative oppfølgingen.
- Lavere koordinerings- og ressursbehov å kun ha ett hierarki (i stedet for to med diverse avviksforklaringer).

Nytt system for virksomhetsstyring

Kommunen er i ferd med å innføre systemet Framsikt som er et nytt og moderne verktøy for planlegging, styring og rapportering. Det er nå ca. 160 kommuner som benytter løsningen i arbeidet med kommunale planer, økonomiplaner, virksomhetsplaner og rapportering. Løsningen er skybasert og i kontinuerlig utvikling. Stadig flere av de større kommunene i landet tar nå løsningen i bruk. Framsikt gir mulighet til å ta i bruk en «politikermodul» i det politiske arbeidet med budsjett og økonomiplanen

I Framsikt publiseres styringsdokumenter på Web. Nivådeling av informasjonen og interaktive løsninger gjør informasjonen lett tilgjengelig for politikere, egne ansatte, allmenheten og pressen. Webdokumentene er universelt utformet og lesbare på vanlige nettlesere samt på mobil. Data og prosesser samles i én løsning. Dette rasjonaliserer arbeidet, sørger for at relevant informasjon er tilgjengelig og fjerner utfordringen med versjonshåndtering. Illustrasjonen under viser sammenhengene i løsningen.

Bruk av løsningen fases gradvis inn i 2021. Budsjett og økonomiplan 2022-2025 og Årsrapport 2021 vil være de første styringsdokumentene som utarbeides i løsningen. Virksomhetsplaner vil brukes fra 2022. I 2022 vil det også bli prioritert arbeid knyttet til videreutvikling av indikatorer. Løsningen har en «politikermodul» som gir politisk nivå anledning til å utarbeide alternative budsjettforslag og registrere forslag til verbalvedtak. I løsningen kan det også stilles spørsmål til og få svar fra kommunedirektøren. Politisk sekretariat har ansvar for å avklare bruk av denne funksjonaliteten.

Reglement for folkevalgte organers virksomhet

I reglement for folkevalgte organers virksomhet er hovedutvalgenes ansvarsområder regulert slik:

- Hovedutvalg bistand og omsorg har samme ansvarsområde som den administrative fordeling av program- og resultatområder som er følgende: PO 32 Pleie og omsorg – PO 33 Sosialtjenester og bolig – PO 36 Kommunehelse.
- Hovedutvalg barn og unge har samme ansvarsområde som den administrative fordeling av program- og resultatområder som er følgende: PO 22 Grunnskoleopplæring – PO 23 Barnehager – PO 27 Barnevern.
- Hovedutvalg miljø, idrett og kultur har samme ansvarsområde som den administrative fordeling av program- og resultatområder som er følgende: PO 52 Kultur og fritid – PO 53

Kirke og andre religiøse formål - PO 55 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø – PO 62 Brann og ulykkesvern – PO 63 Samferdsel – PO 64 Renovasjon og avfall – PO 65 Vann og avløp – PO 66 Anleggsdrift – PO 67 Transport.

Utvalget har også ansvaret for kommunens arbeid med miljø, klima, frivillighet, og kommunens reiselivssatsing. Utvalget har ansvar for viltforvaltningen.

Organisasjonsorientering innebærer at rammer for budsjettering og rapportering baseres på ansvarsstrukturen i kommunen. Kommunedirektøren og Politisk sekretariat har hatt dialog om mulige utfordringer og løsninger knyttet til hvordan utvalgenes ansvar kan beskrives, og hvordan rammer til bruk i budsjettering og rapportering kan etableres. Den tilnærming som nå anbefales fra kommunedirektøren er at utvalgenes ansvarsområder beskrives ut i fra tjenestene de har ansvar for. Deretter at økonomiske rammer (med fullmakter etc.) som utgangspunkt for budsjettering og rapportering baseres på organiseringen av kommunalsjefsområder, med en gruppering av tjenester innenfor hvert utvalg.

En slik beskrivelse av hovedutvalgenes ansvarsområder vil ivareta behovet for tydelig angivelse av politisk ansvar, samtidig som det gir kommunedirektøren mulighet for hensiktsmessig organisering og fullmakter (ref. delegasjonsreglementet):

«Hovedutvalg bistand og omsorg har ansvar for følgende tjenester:

- Sykehjem
- Hjemmebaserte tjenester
- Samlokaliserte boliger
- Tildeling og forvaltning
- Helse
- NAV
- Psykisk helse og rus
- Arbeid og inkludering

Hovedutvalg barn og unge har ansvar for følgende tjenester:

- Grunnskole
- Musikk og kulturskolen
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste
- Barnehager
- Barnevernstjenesten
- Helsetjenester barn og unge
- Fritid og avlastning

Hovedutvalg miljø, idrett og kultur har ansvar for følgende tjenester:

- Kultur
- Ungdom og fritid
- Områdeutvikling, regulering, byggesak, geodata
- Miljø- og planadministrasjon
- Natur-, idrett og veidrift
- Natur-, vei- og miljøforvaltning
- Avfall og gjenvinning
- Vann og avløp
- Transport

Utvalget har et særskilt ansvar for kommunens arbeid med miljø, klima, frivillighet, og kommunens reiselivssatsing. Utvalget har ansvar for viltforvaltningen.

Økonomiske rammer som utgangspunkt for budsjettering, rapportering og fullmakter iht. delegasjonsreglementet følger kommunalsjefsinnndelingen, med gruppering av tjenester.

Politisk nivå skal involveres om kommunedirektøren ønsker å organisere kommunalsjefsnivået på en slik måte at dette påvirker hvilke tjenester som ligger til hvert utvalg.»

Vedlegg 1 viser hvilke tjenester som inngår i hvert kommunalsjefsområde. Denne strukturen gir liten endring i teksten (mål, tiltaksbeskrivelser, nøkkeltall osv.) i styringsdokumentene. For de økonomiske rammene betyr dette utkastet:

- Ramme Helsetjenester barn og unge, samt Fritid og avlastning flyttes fra BIOM til BAUN. Den administrative organiseringen av disse tjenestene med et samlet oppvekstfokus ble gjort for en del år tilbake.
- Rammer for eiendomsdrift (forvaltning, drift, vedlikehold) er her samlet under Formannskapet. Investeringene er som før pr. hovedutvalg.
- I samsvar med vedtak i Handlingsprogram 2021-2024 vurderes nå flytting av Ungdom og fritid fra kommunalsjef Oppvekst skole til kommunalsjef Plan, miljø og kultur. Da det er behov for at økonomiske rammer og tekst (tiltak etc.) for Ungdom og fritid samles under et politisk ansvarsområde legges dette under hovedutvalg MIK. Administrativ oppfølging av Ungdom og fritid skjer inntil videre under Oppvekst skole i påvente av en sak fra Kommunedirektøren som avklarer endelig administrativ tilknytning.

Endringene fremgår også av vedlegg 2.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Tjenester som inngår i områdene

5476656

Vedlegg 2 Tjenester, med forklaring

5476695

Vedlegg 1

Utvalg	Kommunalsjefsområde	Tjenester
Hovedutvalg barn og unge	Oppvekst skole	<ul style="list-style-type: none"> • Grunnskole • Musikk og kulturskolen • Pedagogisk-psykologisk tjeneste
	Oppvekst barnehage	<ul style="list-style-type: none"> • Barnehager • Barnevernstjenesten • Helsetjenester barn og unge • Fritid og avlastning
Hovedutvalg bistand og omsorg	Pleie og omsorg	<ul style="list-style-type: none"> • Sykehjem • Hjemmebaserte tjenester • Samlokaliserte boliger • Tildeling og forvaltning
	Helse og sosial	<ul style="list-style-type: none"> • Helse • NAV Bærum • Psykisk helse og rus • Arbeid og inkludering
Hovedutvalg miljø, idrett og kultur	Plan, miljø og kultur	<ul style="list-style-type: none"> • Kultur • Ungdom og fritid¹ • Områdeutvikling • Regulering • Byggesak • Geodata • Miljø- og planadministrasjon
	Miljøtekniske tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Natur-, idrett og veidrift • Natur-, vei- og miljøforvaltning • Avfall og gjenvinning • Vann og avløp • Transport • Prosjektenheten
Formannskapet	Organisasjon og interne tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Regnskap • Lønn • Bedriftshelsetjenesten • HR • Anskaffelse • Brukerhenvendelser • IT-tjenesteleveranser
	Styring og analyse	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomistyring • Statistikk og analyse • Strategi og budsjett
	Utvikling og digitalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Innovasjon • Utvikling • Teknologiledelse
	Eiendom	<ul style="list-style-type: none"> • Byggherre • Eiendomsforvaltning • Bolig • Eiendomsdrift • Renhold • Kunnskapsenteret • FM-tjenester
	<u>Øvrige områder:</u>	
	Kommunedirektøren, med stab	
	Politisk virksomhet og revisjon	
Lønns og pensjonsreserve, premieavvik og andre fellesposter		
Finansiering		

1. I samsvar med vedtak i Handlingsprogram 2021-2024 vurderes nå flytting av Ungdom og fritid fra kommunalsjef Oppvekst skole til kommunalsjef Plan, miljø og kultur. Da det er behov for at økonomiske rammer og tekst (tiltak etc.) for Ungdom og fritid samles under et politisk ansvarsområde legges dette under hovedutvalg MIK. Administrativ oppfølging av Ungdom og fritid skjer inntil videre under Oppvekst skole i påvente av en sak fra Kommunedirektøren som avklarer endelig administrativ tilknytning.

Vedlegg 2

Utvalg	Kommunalsjefsområde	Tjenester
Hovedutvalg barn og unge	Oppvekst skole	<ul style="list-style-type: none"> • Grunnskole • Musikk og kulturskolen • Pedagogisk-psykologisk tjeneste
	Oppvekst barnehage	<ul style="list-style-type: none"> • Barnehager • Barnevernstjenesten • Helsetjenester barn og unge • Fritid og avlastning
Hovedutvalg bistand og omsorg	Pleie og omsorg	<ul style="list-style-type: none"> • Sykehjem • Hjemmebaserte tjenester • Samlokaliserte boliger • Tildeling og forvaltning
	Helse og sosial	<ul style="list-style-type: none"> • Helse • NAV Bærum • Psykisk helse og rus • Arbeid og inkludering
Hovedutvalg miljø, idrett og kultur	Plan, miljø og kultur	<ul style="list-style-type: none"> • Kultur • Ungdom og fritid¹ • Områdeutvikling • Regulering • Byggesak • Geodata • Miljø- og planadministrasjon
	Miljøtekniske tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Natur-, idrett og veidrift • Natur-, vei- og miljøforvaltning • Avfall og gjenvinning • Vann og avløp • Transport • Prosjektenheten
Formannskapet	Organisasjon og interne tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Regnskap • Lønn • Bedriftshelsetjenesten • HR • Anskaffelse • Brukerhenvendelser • IT-tjenesteleveranser
	Styring og analyse	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomistyring • Statistikk og analyse • Strategi og budsjett
	Utvikling og digitalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Innovasjon • Utvikling • Teknologiledelse
	Eiendom	<ul style="list-style-type: none"> • Byggherre • Eiendomsforvaltning • Bolig • Eiendomsdrift • Renhold • Kunnskapssenteret • FM-tjenester
	<u>Øvrige områder:</u>	
	Kommunedirektøren, med stab	
	Politisk virksomhet og revisjon	
	Lønns og pensjonsreserve, premieavvik og andre fellesposter	
	Finansiering	

Ramme fra BIOM til BAUN

Ramme fra BIOM til BAUN

Rammer eiendomsdrift er samlet under formannskapet. Investeringer er som før pr. utvalg.

1. I samsvar med vedtak i Handlingsprogram 2021-2024 vurderes nå flytting av Ungdom og fritid fra kommunalsjef Oppvekst skole til kommunalsjef Plan, miljø og kultur. Da det er behov for at økonomiske rammer og tekst (tiltak etc.) for Ungdom og fritid samles under et politisk ansvarsområde legges dette under hovedutvalg MIK. Administrativ oppfølging av Ungdom og fritid skjer inntil videre under Oppvekst skole i påvente av en sak fra Kommunedirektøren som avklarer endelig administrativ tilknytning.